

**De Soliditate Virtutis In Religioso Societatis Jesu requisita
Considerationes R. P. Gasparis Druzbicki, Societatis Jesu**

Družbicki, Kaspar

Coloniæ, 1721

Consid. 2. Quid sit virtus solida & perfecta?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60934](#)

CONSIDERATIO II.

Quid sit virtus perfecta & solida?

I.

Irritus definitur à sapientibus , quòd sit habitus , quo quis bonus redditur , & nemo malè utitur. Ex qua definitione discimus . 1. Virtutem non esse quamcunque animi ad bonum inclinationem , propensionem , motionem , neque qualemcumque bonum actum ab homine exercitum aliquando : sed esse habitum , seu assuefactionem animi constantem ad bonum aliquid , ita ut animo facile aut etiam delectabile sit , (ex eo saltem , quia facile) bonum operari ; difficile autem & molestum , malum vel malè facere , quæ assuefactio atque facilitas ad bonum , difficultas verò ad malum inducit in actum , vel strenuis atque heroicis , vel saltem frequentatis actibus bonis . v. g. qui se strenue humiliat , frequentérque , efficitur humilis , & induit habitum humilitatis ; quo facile est illi de se abjecte sentire , & se in abjectis occupare ; difficile autem , ad honorifica & superba aspirare . 2. Discimus tum ex definitione , tum ex modò dictis , Virtutem non solum esse bonum quid , sed etiam per eam nos reddi bonos : ille enim bonus est , qui facile & quasi naturale habet , bene operari ; hoc autem Virtus in nobis facit , ut supra expensum est . Virtus igitur nos bonos facit ; est igitur & ipsa bonum

num, & tale quidem , ut post Deum & ejus gratiam nullum aliud sit majus & verius hominis bonum: nullum enim aliud bonum , facit hominem bonum , nisi sola Virtus. Dicitur, scientiae, honores, talenta, amicitiae, prophetiae, miracula vero non faciunt hominem bonum ac proinde non sunt planè hominis bonum; at Virtus sine illis omnibus, facit hominem bonum: illa igitur sola est verum bonum. 3. Discimus, tum ex definitione , tum ex dictis, quod Virtus tale sit bonum , ut non solum nos faciat bonos , sed etiam nec possit nos facere malos, nec possit fieri mala , quia nemo illam male utitur : si enim quis male Virtute uteretur, jam non Virtus , sed vitium esset; nec bonum, sed malum ficeret. Omnia alia bona (praeter Deum) talia sunt, ut homo iis male uti possit; solo Deo & virtute non potest, alioqui hoc ipso nec ille Deus, nec illa Virtus esset. Ex omnibus predictis, discimus. 4. Virtutem , ut vere Virtus sit , debere esse solidam & perfectam, adeò , ut si non sit solida & perfecta, vix Virtus sit. Si enim solida non est, & perfecta , non facit hominem facilem ad bonum, difficilem ad malum agendum, (si enim ficeret, jam solida & perfecta esset) quod si non facit, habitus non est, quo boni reddamur: hoc autem Virtus est, ut definitio virtutis docet. Ex quo, discimus 5. pro eodem haec ferè esse acceptanda , Virtutem solidam , & perfectam Virtutem. Non quod inchoata & imperfecta Virtus, non sit etiam Virtus suo modo , sed quod non sit virtus adhuc talis , qualem natura virtutis & definitio in rigore

A 5

exigit:

exigit: Virtus quippe perfectio est. Virtus autem imperfecta, nondum omnino perfectio est, alioqui perfectum faceret habentem, quod quomodo faciet, cum ipsa imperfecta sit? Discimus adhuc ex dictis 6. Pro eodem hoc esse debere apud viros studium virtutis profitentes, virtutem querere, & virtutem solidam perfectamque querere. Nam Virtus non est omnino planaque Virtus, si non est solida & perfecta, ut non esse jam vidimus. Igitur qui non querit solidam & perfectam virtutem, is neque etiam virtutem querere censendus est. Virtus siquidem perfectio est; igitur virtutem querere, perfectionem querere est: quomodo vero aut virtus perfectio est, aut perfectio queritur, quando virtus imperfecta queritur, & virtute imperfecta animus virtutem querentis atque profitentis contentus est? Agnosce igitur ô Religiose, qui, si vere Virtutis studium profiteris, solidæ & perfectæ virtutis studium profitearis; item, si vere virtutem queris, solidam & perfectam queris; nam si non solidam queris, hoc ipso nec veram, nec vere virtutem queris, virtutisve studium profiteris, sed aliud es, aliud profiteris, virtutis naturam & valorem non agnoscis, perfectionis & professionis tuæ indolem, ingenium non despicias, linguam tuam & loquaciam non intelligis. Agnosce, quam periculosè in imperfectionibus tuis, & in imperfectis virtutibus haeres, quanto etiam periculosis virtutum assiduam exercitationem, perfectionemque negligis. Hoc quippe ipso quod talis es, virtutem non queris, nec virtutis studiosus es, neque perfectionis pro-

professus: sed imperfectionis & non virtutis. Unde meritò illud in te quadrat axioma Sanctorum: in via Dei non progredi, est regredi, nolle proficere, velle desicere est, nolle perfectam & solidam virtutem, nolle virtutem est. Quæ si horrescis legere vel recolere, magis multò exhorresce exerceare, atque practicè sentire, inque anima tua tolerare. In quo ne videar tibi spinosa disputatione atque consideratione voluisse illudere: te ad te ipsum remitto; converte te ad te: Virtutes tuas imperfectas, quibus scilicet contentus esse velles, inspice, atque ad experientiam tuam adduc: cum eaque prædictam veritatem seu considerationem confer & confronta. Accipe obedientiam tuam imperfectam, facitne illa, ut nunquam, & raro, ut difficultè in obedientiâ, in authoritate majorum tuorum: intellectu, judicio, voluntate, lingua, exercitio pecces: facitne, ut facillimè intellectu, judicio voluntate, opere, per omnes obedientiæ leges obediias: Accipe imperfectam tuam paupertatem, accipe patientiam, modestiam externam, humilitatem, linguæ continentiam, sobrietatem in cibo & potu, caritatem proximi, &c. faciuntne istæ imperfectæ virtutes, ut ægrè his contraria perfecta committas, vitiisque oppositis careas: ut facile actus virtutum exerceas: ut libenter: ut connaturaliter: si faciunt: gaude tu, & congaudebo etiam ego, sed tunc, cum id credam: non credo autem, quia id impossibile scio. Si non faciunt, ut facere non possunt: fateare necesse est, te, dum virtutibus imperfectis contentus es, imperfectione contentum

tum esse, periculis expositum esse, facilius multò malum, quām bonum esse, facilius & sāpius peccare, quām actus bonos facere; ac proinde vitia, non virtutes habere. Virtus enim est dispositio perfecti ad optimum; id est, habitus bene operandi, facilitas bene agendi, difficultas & desuetudo malos actus eliciendi: quā facilitate bene agendi fit, ut bonum libenter, frequenter, assiduè, con-naturaliter agamus, malum autem ægrè, difficulter, raro, ferè nunquam committamus, sīcque boni efficiamur, mali esse dediscamus & nesciamus, sīcque virtute male uti non possimus, sed eam con-naturalem nobis efficiamus. Hoc an ita sit, & praticè sit, agnoscamus, quotquot studium virtutis profitemur; & ad solidam perfectamque virtutem omnino enitamur, neque contenti simus imperfetta virtute, sicut forsitan hactenus fuimus.

CONSIDERATIO III.

*Cur virtutum solidarum studium S.P.
Ignatius & Societas à nobis exigat.*

Ausa prima est Deus, idque variis modis. Primò. Quia Deus dixit, *Ambula coram me, & esto perfectus*, Gen. 17. 1. id est, homo servias mihi, & sis perfectus, utique in Virtutibus, quia per has Deo servimus. Huic consonat monitum illud Christi Domini.

Estote